

Цар Калоян е прекарал нощта в размисъл и молитви. За да укрепи наскоро освободената от Византия българска държава, Калоян е сключил уния с папа Инокентий. С този дипломатически ход той цели да предпази страната от нахлуване на кръстоносци и маджари и същевременно да насочи вниманието си само към стремежите на Византия отново да покори България. Папата е изпратил кардинал Льв да короняса Калоян за цар на българите. Калоян е щастлив, че се признава официално България за суверейна държава. Но едва привършила коронацията бързоходец съобщава, че латинският император Балдуин е нахлул с кръстоносците си в българските земи. Вестта поразява Калоян. Та нали затова сключва уния с папата, за да има мир с кръстоносците! Възмутен от вероломството на латинците, Калоян заповядва да се съберат войските, които той сам ще предвожда.

В покоите на царицата. Младата царица (куманката Целгуба наречена Мария след брака с Калоян), се измъчва от самотата. Копнежа ѝ за ласки, весел и шумен живот не се осъществява поради постоянното отсъствие на Калоян. Придворната дама Зоя напразно се стреми да развлече царицата с песни. Нищо не може да я утеши, дори песните и танците на куманските девойки. Борил отдавна мечтае за царския трон. Той използва отсъствието на царя и изгарящата самота на Мария, за да е домогне до нейното сърце. Царицата е досада отблъсква Борил. Внезапно се раздават тревожни викове. Всички мислят, че това са нахлуващите латини. Но тревогата се заменя с радост. Климент съобщава на царицата, че Калоян се завръща със своите победоносни войски. Много рицари са паднали в кървавите боеве, а самият император Балдуин е пленен.

Пред стените на Търново. Народът радостно посреща победителите. Горд и щастлив от голямата победа, царят заповядва да свалят оковите на пленения император Балдуин и сам му връща меч. Знатният пленник остава в Търново като гост и заложник. Императорът на латините не е очаквал такова благородство от страна на Калоян, когото преди това е считал за варвар и истински се трогва от неговата постъпка. Започва радостен народен празник.

Градина в Царевец. Калоян отново е заминал с войските си, за да брани родните земи. През време на това отсъствие, чувствувайки се пренебрегната от Калоян, Мария се влюбва в гордия и красив рицар. Тя мечтае за неговата любов, за която е готова на всичко. Сега тя причаква Балдуин тук в градината. Борил следи всяка нейна стъпка. Отхвърляла неговите чувства, той е решил да я тласне към изневярата. Лъже я, че Балдуин не е равнодушен към нея. Той ѝ съобщава за скорошното пристигане на царя, с цел тя да ускори изпълнението на намеренията си към пленения император. Доволен от успеха си Борил се оттегля. Балдуин, въпреки че не езтворник, изживява тежко своето пленничество. Той тъгува за близките си останали в далечната му родина. Мария се доближава до него и отначало му изказва своето съчувствие, а после открито му признала любовта си. Балдуин е замаян от това признание, както и от чара на прелестната жена. За миг той се поддава на обхваналата го страст, обаче бързо се опомня и избягва. Мария е щастлива. Тя е убедена, че Балдуин не е равнодушен към нея.